Euroopa Parlament
2019-2024

Kalanduskomisjon

2023/0353(NLE)

20.3.2024

ARVAMUS

Esitaja: kalanduskomisjon

Saaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu otsus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitava, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (COM(2023)0580 – C9-xxxx/20xx – 2023/0353(NLE))

Arvamuse koostaja: Predrag Fred Matić

PA_Leg_Consent

LÜHISELGITUS

Ettepaneku taust

Euroopa Liit tegeleb aktiivselt riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamisega Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) alusel sõlmitud kokkuleppe (nn BBNJ kokkulepe) kaudu.

2004. aastal algatatud läbirääkimisi pidas EL nõukogu volitusel aastatel 2016–2023, mille tulemusel võeti 19. juunil 2023 vastu BBNJ kokkulepe. EL kirjutas sellele murrangulisele kokkuleppele alla 20. septembril 2023.

BBNJ kokkuleppes keskendutakse mere elurikkuse kaitsele ja kestlikule kasutamisele peaaegu kahes kolmandikus maailma ookeanidest, millega aidatakse kaasa tervemale merekeskkonnale ja kalandussektori pikaajalise kasumlikkuse säilitamisele. Selles käsitletakse geneetilisi ressursse, tulu jaotamist, piirkonnapõhiseid majandamisvahendeid, keskkonnamõju hindamist ja suutlikkuse suurendamist.

UNCLOSi raames sõlmitud ELi kolmanda rakenduskokkuleppena ajakohastatakse selle leppega ÜRO mereõiguse konventsiooni, et viia see kooskõlla mere elurikkuse arenguga alates 1982. aastast. Kokkulepe toetab ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, eelkõige 14. eesmärki, ning aitab saavutada ülemaailmse elurikkuse raamistiku eesmärki säilitada 2030. aastaks 30 % maailma maadest ja ookeanidest. Lisaks aitab see ellu viia ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Pariisi kokkulepet, rõhutades sünergiat üleilmsete probleemide lahendamisel.

Ettepaneku sisu

BBNJ kokkuleppes käsitletakse probleeme, mis tulenevad ligikaudu kahest kolmandikust maailma ookeanidest, mis kuuluvad kollektiivsesse omandisse, kuid mis ei ole ühegi üksuse konkreetses omandis. Seda ülemaailmset ühist hüve säilitatakse siduvate ja vabatahtlike meetmete abil, keskendudes sidusrühmade paremale koostööle ja koordineerimisele. Kokkuleppe eesmärk on võidelda elurikkuse vähenemise, ökosüsteemide seisundi halvenemise ja kliimamuutuste mõjuga mereökosüsteemidele riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävatel aladel, hõlmates selliseid küsimusi nagu soojenemine, ookeanide hapnikusisalduse vähenemine, hapestumine, reostus (sealhulgas plastireostus) ja jätkusuutmatu kasutamine.

BBNJ kokkuleppes rõhutatakse ka ülemaailmsete teadusuuringute edendamist, tagades kooskõla sidusrühmade olemasolevate kohustustega ja tegeledes ebavõrdsusega, eelkõige arengumaades. Sellega püütakse suurendada koostööd piirkondlike mereorganisatsioonide ja piirkondlike kalavarude majandamise organisatsioonide vahel.

BBNJ kokkuleppe eesmärk on viia UNCLOS kooskõlla tänapäevaste probleemidega ja edendada kestlikke tavasid ülemaailmsel tasandil.

Arvamuse koostaja arvamus

Arvamuse koostaja tunnustab valitsustevahelise konverentsi viiendal istungjärgul kokku lepitud õigeaegseid ja tõhusaid meetmeid. Ta on arvamusel, et rahvusvaheline õiguslikult siduv vahend on oluline samm edasi keerukate probleemide lahendamisel, millega mereökosüsteemid üleilmsel tasandil silmitsi seisavad. Heas seisundis merekeskkond koos tervete kalavarude ja

rikkaliku bioloogilise mitmekesisusega on väga oluline, et tagada kalanduskogukondadele jõukas tulevik.

Arvamuse koostaja väljendab heameelt kokkuleppes sätestatud kokkulepitud üldiste kohustuste kiire ülevõtmise üle, mis tagab sidusust ja koordineerimist edendavate meetmete tõhusa rakendamise, kahjustamata seejuures olemasolevaid vahendeid, raamistikke või ülemaailmsete, piirkondlike, allpiirkondlike ja valdkondlike organite tööd. See pühendumine vastavusse viimisele ja koostööle on äärmiselt oluline kokkuleppe edu ja selle üldeesmärgi jaoks, milleks on riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitsmine ja kestlik kasutamine.

Kokkuvõtteks toetab arvamuse koostaja UNCLOSi kohast kokkulepet ja kiidab heaks selle kiire vastuvõtmise, rõhutades koostöö tähtsust riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade ökosüsteemide tervise ja vastupidavuse kaitsmisel.

******

Kalanduskomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil soovitada heaks kiita ettepanek võtta vastu nõukogu otsus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitava, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta.

LISA: ÜKSUSED VÕI ISIKUD, KELLELT ARVAMUSE KOOSTAJA SAI SISENDMATERJALI

Arvamuse koostaja kinnitab oma ainuvastutusel, et ei saanud mingit sisendmaterjali üksuselt või isikult, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt käesolevas lisas ära märkida.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni alusel sõlmitav, riigi jurisdiktsiooni alt välja jäävate merealade elurikkuse kaitse ja kestliku kasutamise kokkulepe
Viited	2023/0353(NLE)
Vastutav komisjon	ENVI
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Predrag Fred Matić 13.12.2023
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	7.12.2023 19.2.2024
Vastuvõtmise kuupäev	20.3.2024
Lõpphääletuse tulemus	+: 20 –: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Anja Haga, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella, Emma Wiesner, Theodoros Zagorakis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Catherine Chabaud, Ska Keller, Grace O'Sullivan
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Karolin Braunsberger-Reinhold, Henk Jan Ormel

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

20	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
NI	Marc Tarabella
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Anja Haga, Francisco José Millán Mon, Henk Jan Ormel, Theodoros Zagorakis
Renew	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind, Emma Wiesner
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

1	-
ID	France Jamet

1	0
ID	Rosanna Conte

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu